

Primerjaje nadalje klinasta znamenja drugo drugemu, je opazil Grotefend, da se navadno mnogo znamenj skupaj sklada za jedno besedo in da jih je pri prvi vrsti (perzepoljski) čestokrat najmanj le v jedni besedi. Vrh tega so se ista znamenja večkrat ponavljala, nekatera celó dvakrat, trikrat zaporedoma, kar bi se ne dalo razlagati, ko bi bil klinopis pisan z znamenji in ne s črkami. Zato je Grotefend sodil, da so vse tri vrste klinopisja črkopis, imajoče svoj alfabet.¹⁾ Pri tem se je sicer Grotefend zmotil, zakaj kakor dandanes vemo, sta druga in tretja vrsta klinopisa pisani z zlogi in znamenji. Ali to Grotefenda nikakor ni oviralo pri razvozlanju klinopisa, ker je bila prva vrsta perzepoljskih napisov, s katero jedino se je on bavil, res pisana s črkami.

Kar se tiče slednjič jezika, v katerem so sestavljeni trovrstni napisi perzepoljski, menil je Grotefend, da podaje prva vrsta jezik onih vladarjev, ki so v Perzepolju postavili te zgradbe in jih okrasili z napisi, tedaj jezik staroperzijski.²⁾

Da bo čitatelj spoznal, za kaj se gre, podamo tu kratko razvrstitev perzijskih jezikov.

Stari in novi perzijski jezik spada k indoevropskemu deblu in sicer se prišteva k iranskim ali zapadno-arskim jezikom. Obsega pa

1. starobakterski jezik ali Zend. V tem starem, svetem jeziku sta pisani liturgijski knjigi Perzijcev, namreč Vispered in Jasna ter pravna knjiga Vendidâd, katere vkup zlagajo takozvano Avesto. Te tri knjige so navadno zvezane v jedno knjigo, dobiva pa se tudi vsaka posebej. Ako so druga

unterwärts, die der Querkeile aber rechtshin gekehrt und die Oeffnungen der Winkelhacken ebenfalls zur Rechten stehen. Beobachtet man dieses, so wird man finden, dass keine Keilschrift in perpendikulärer, sondern immer in horizontaler Richtung geschrieben sei, und die nebenstehenden Figuren auf den Gemmen und Cylindern keinen Massstab für die Richtung der Schrift abgeben. Tam str. 401.

¹⁾ Heeren op. c. str. 408 sq.

²⁾ Tudi v tej točki se je bil Grotefend za trohico zmotil, a brez velike škode. Menil je namreč, da je prva vrsta perzepoljskih napisov pisana v jeziku, ki se ime-

od druge ločene, jim je priložena še prestava z glosami, katero nazivljejo Zend. Potemtakem je Avesta glavni tekst, Zend pa njegova prestava in tolmačenje. Oboje se imenuje Zend-Avesta. Starobakterski jezik je bil najbrž v navadi v severno-vzhodni Perziji, je precéj podoben najstarejšemu Sanskrtu in se piše z nekimi semitskimi črkami od desne na levo. Največ

G. F. Grotefend.

zaslug za preiskavo tega jezika si je pridobil E. Burnouf.

2. Pehlevi ali Huzvâreš, perzijsko naréčje, katero so govorili za vlade Sasanidov

nuje Zend ali Zend-Avesta. Sicer je že Grotefend spoznal, da se jezik od njega razvozlanih napisov ne vjema popolnem z Zend-Avesto, katero je bil tedaj Anquetil Duperron objavil. Ali pomagati si ni znal, ker ni bil niti orijentalist niti zgodovinar, ampak le latinist. Sicer se staroperzijski jezik bliža Zend-Avesti, kar je Grotefendu k sreči pomaglo pri razvozlavi napisov, je pa vendar od njega razločen, kakor n. pr. slovenski od hrvaškega.